

Apotekbransjen vil vaksinere

Folk setter pris på muligheten for influensavaksinering på apoteket. Det er konklusjonen etter et pilotprosjekt i regi av Norsk Medisinaldepot. Legeforeningen er skeptisk til utviklingen.

Av: Kristin Rosmo

Norske helsemyndigheter har et mål om at tre av fire i risikogruppen for influensa skal ta vaksine hvert år. Enkelte Vitusapotek og Ditt Apotek har gjennom den siste influensasongen tilbudt vaksinasjon på apoteket som et prøveprosjekt. – Nær 1,5 million nordmenn er i myndighetenes definerte målgruppe for årlig influensavaksine, men bare én av tre i målgruppen følger rådet fra helsemyndighetene om å vaksinere seg, sier fagdirektør i Norsk Medisinaldepot (NMD), Hege Willoch.

Verdsetter god tilgjengelighet

87 vaksinatører fordelt på 23 apotek deltok i pilotprosjektet. De som har ønsket å vaksinere seg på disse apotekene har kunnet kjøpe tjenesten for 350 kroner. Prisen inkluderte legehonorar for resept, vaksine og selve vaksinasjonen. Tjenesten har ikke vært offentlig finansiert.

NMD inngikk et samarbeid med legetjeneste-firmaet eMmedical AS om opplæring og gjennomføring. Både apotekteknikere og farmasøyer fikk opplæring

Slik beskriver apotekene rutine for vaksinering

Du bestiller vaksinen på minvaksine.no. Tidligst 24 timer etter bestilling møter du opp på et av våre samarbeidende apotek. Det er ingen timebestilling - du bestemmer selv tidspunktet! Vaksinasjonene gjennomføres av autorisert helsepersonell, så du kan være trygg på at du er i de beste hender. Etterpå må du av sikkerhetshensyn vente 30 minutter før du kan forlate lokalene.

Vent 24 timer

Nina Øien, apotektekniker ved Vitusapotek Barcode, tror influensavaksinering i apotek bidrar til at flere i risikogruppen vaksinerer seg. Foto: Kristin Rosmo

vitusapotek+

**å får du satt
nsavaksinen
på apoteket.**

**pør oss om mer
informasjon.**

Hege Willoch, fagdirektør i NMD, mener helsepersonell på apotek kan vaksinere med stor nøyaktighet og god kvalitet.

Foto: NMD

Nina Jørgensen, apotektekniker ved Vitusapotek Torvbyen, opplevde en periode med vaksinasjonskø inne på apoteket.

Foto: Kristin Rosmo

Per T. Lund, administrerende direktør i Apotekforeningen, ønsker at apotek kan bidra i den offentlige influensavaksinasjonen. Foto: Stian Gregersen / Apotekforeningen

som blant annet dreide seg om prosedyrer for gjennomføring og stikk-teknikk.

– Vaksinerer en tjeneste vi mener alt helsepersonell på apotek kan gjøre med stor nøyaktighet og god kvalitet, sier Willoch.

Gjennom influensasessongen ble det satt over 1300 vaksiner ved de 23 apotekene. Det har vært en forutsetning at den som skulle vaksineres på apoteket var fylt 18 år. Apotekene har videre hatt klare instruksjoner på hvilke pasientgrupper som ikke kunne få vaksine i apoteket, men som skulle henvises til lege. Det har ikke oppstått noen uforutsette hendelser under pilotprosjektet.

– Kundene har satt pris på denne muligheten. Vi kan telle på en hånd de få kundene som har klaget på noe. Det har da gått på at det har vært ventetid for å få resepten, sier Willoch.

I tillegg har noen uttrykt at det er tungvint at de måtte bestille resepten fra lege og vente til den var klar for ekspedering på apoteket før vaksinen kunne settes.

– Det er vi enig med kundene våre i. Vi mener at influensavaksine med fordel

bør inngå i ordningen med apotekutlevering med risikominimeringstiltak. Tilgjengelighet og trygghet er nok apotekenes beste argumenter for at dette skal bli en permanent og offentlig finansiert apotekjeneste. Vi håper at vi med vårt initiativ har bidratt til å dokumentere nytteverdien for samfunnet, sier fagdirektøren i NMD.

Engasjerte apotek-vaksinatører

De aller fleste apotekansatte som har deltatt i prosjektet synes den nye oppgaven har vært fin.

– Vi har spurt de apotekansatte som deltok i prosjektet om de synes vi skal fortsette å ha et fast tilbud om å få influensavaksine på apoteket. To av tre har svart på undersøkelsen. På en skala fra en til seks, svarer hele 80 prosent av apotek-vaksinatørene fem eller seks. Det er klar tale fra involvert helsepersonell på apotek om at de er klare for mer av dette, sier Willoch.

To apotekteknikere som har deltatt i pilotprosjektet er Nina Øien ved Vitusapotek Barcode i Oslo og Nina Jørgensen ved Vitusapotek Torvbyen i Fredrikstad.

– Jeg synes det er på høy tid at folk kan få satt influensavaksinen når de er på apoteket. Folk vil ha fleksibilitet, sier apotektekniker Nina Øien.

Hun har god tro på at et lavterskeltilbud for influensavaksinerer i apotek bidrar til at flere i risikogruppen faktisk tar vaksinen.

– Det har vært bare positivt å være med på dette prosjektet. Enkelte har uttrykt at de synes det er lenge å måtte vente i en halvtime på apoteket etter vaksinen er satt, men de fleste synes det er betryggende, sier Øien.

Hun er ikke bekymret for at helsepersonell på apotek ikke har nødvendig kompetanse til å utføre en slik oppgave.

– Grundig opplæring av vaksinatørene er en forutsetning. Alle må vite hva de skal gjøre hvis det oppstår situasjoner med uforutsette reaksjoner på vaksinen. De som velger å sette influensavaksinen på apoteket skal føle seg trygge, sier Øien.

Testet ut på apotekeren

Ved Vitusapotek Torvbyen i Fredrikstad har de tre vaksinatørene til sammen satt influensavaksine på 112 østfoldinger.

Petter Brelin, leder i Norsk forening for allmenntmedisin, mener farmasøyter bør holde seg langt unna rollen som forskriver og behandler.
Foto: Thomas Barstad Eckhoff / Legeföreningen

Influensavaksine i apotek

- Apotekforeningen ønsker innføring av influensavaksiner på apotek.
- De mener også at influensavaksinen skal kunne utleveres fra apotekfarmasøyt.
- NMD har influensasesongen 2017/2018 tilbudt influensavaksiner i 23 apotek.
- Rundt 1300 har benyttet seg av tilbudet mot en pris på 350 kroner.
- Influensavaksine anbefales spesielt for grupper av gravide, beboere i omsorgsboliger og sykehjem, alle over 65 år samt barn og voksne med nærmere definert sykdom.

Kilde: Apotekforeningen, NMD, Folkehelseinstituttet

kompetansen. Dessuten har apotekene den nødvendige tilliten i befolkningen, mener Lund.

Han håper at myndighetene oppfatter dette som et sterkt signal om at apotekene både vil og kan.
– Hvis det i tillegg blir åpnet for at man kan få vaksinen uten resept fra legen, men heller direkte fra en farmasøyt i apoteket, tror jeg veldig mange ville sørge for å bli vaksinert i apotek. Det ville blitt en vinn-vinn-situasjon, sier Lund.

Frykter kommersialisering
Akkurat det er ikke leder i Norsk forening for allmenntmedisin, Petter Brelin, enig i.

– Jeg kan ikke forstå at Apotekforeningen kan gå god for måten resepter er skrevet ut på i dette prosjektet. Resepter må baseres på undersøkelse og samtale i et fysisk møte mellom pasient og lege, sier Brelin.

Det bekymrer Brelin hvis farmasøyter skal kunne forskrive influensavaksine, og viser til at det skal være avstand mellom forskriver og selger av legemidler.
– Jeg mener at farmasøyter bør begrense sin virksomhet til det som har med riktig bruk av legemidler å gjøre, og holde seg langt unna rollen som forskriver og behandler. Dette utspillet fra Apotekbransjen ser ut til å være et desperat forsøk på å få nye ting å gjøre, sier Brelin.

Han er enig i at det er nødvendig å få opp vaksinasjonsgraden i risikogrupperne. Men foreningslederen er svært kritisk til at det er den kommersielle apotekkanalen som skal gjøre dette på vegne av helsevesenet.

– Å få opp vaksinasjonsgraden er noe helsevesenet selv må gjøre gjennom god organisering av ordinære aktører i den offentlige helsetjenesten. Om Apotekforeningen får det som de vil, bidrar det bare til et enda mer fragmentert og kommersielt helsevesen – uten at resultatene nødvendigvis blir bedre av den grunn, sier Brelin.

– En av de aller første jeg satte vaksinen på var apotekeren her, Ole-Jørgen Pettersen. Etter det har jeg satt mange influensavaksiner. Flere har uttrykt at de er positivt overrasket over at influensavaksinasjon kunne utføres her på apoteket, sier apotektekniker Nina Jørgensen.

Hun håper dette blir en tjeneste som kan tilbys Fredrikstad-folket. Mange har uttrykt at de synes det var praktisk å få satt vaksinen på apoteket.

– De rutinene vi følger for vaksinasjonen gjør at både jeg og kundene føler oss trygge, sier Jørgensen.

Hun understreker at det er viktig at hun, som helsepersonell, beholder roen når hun setter vaksiner. Det har til tider vært en utfordring.

– Det var en periode før jul at det rett og slett var vaksinasjonskø her. Da var det en utfordring å beholde roen, og jeg ble litt varm akkurat da, innrømmer Jørgensen.

Apotekene vil og kan

Apotekforeningen har i lang tid tatt til orde for at apotek kan bidra i den offentlige influensavaksinasjonen i Norge. I et

brev til Folkehelseinstituttet i august i fjor viser de til at apotekene har en svært stor kontaktflate mot risikogrupperne, og derfor har et stort potensiale for å kunne fange opp og tilby influensavaksine til personer i målgrupperne.

Med åpningstider som langt overgår åpningstidene hos fastleger og helsestasjoner, er tilgjengeligheten til apotekenes tjenester svært god, skriver Apotekforeningen i brevet.

– Vi har ikke fått noen tilbakemelding fra Folkehelseinstituttet, men kommer til å jobbe videre for at dette kan bli et tilbud i flere apotek fremover. Når vi nå ser så positive resultater av forsøksordningen i Vitusapotek og Ditt Apotek, må både helsepolitikere og Helsedepartementet på banen, sier Per T. Lund, administrerende direktør i Apotekforeningen.

Han mener at resultatene fra piloten viser at dette er et tilbud folk ønsker seg, og at apotek som lavterskeltilbud virkelig kommer til sin rett om de kan bidra med influensavaksinasjon.

– Erfaringene viser også at apotekansatte med ekstra opplæring, inkludert apotekteknikere, har den nødvendige